

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński

w sprawie **R. W.**

skazanego za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 26 marca 2026 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 1 sierpnia 2025 r., sygn. akt VII Ka 154/25,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 3 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 753/21,

postanowił:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu – adw. K. B. , Kancelaria Adwokacka w O., kwotę 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego;**
- 3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, wydatkami obciążając Skarb Państwa.**

[JJ.]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z 3 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 753/21, skazał R. W. za przestępstwa z art. 217a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (za czyn z pkt XII), art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (za czyn z pkt XIII), art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. (za czyn z pkt XX), art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (za czyn z pkt XXI), art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. (za czyny z pkt XXII i XXIII), art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. (za czyny z pkt XXIV i XXV), art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. (za czyny z pkt XXVI i XXVII), art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (za czyn z pkt XXVIII) – na karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy uniewinnił R. W. od popełnienia zarzucanych mu czynów z pkt I-XI, XIV-XVIII, a na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowanie karne przeciwko R. W. oskarżonemu o czyn z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. umorzył (czyn z pkt XIX). Na podstawie art. 46 § 1 k.k. zasądził od R. W. określone kwoty tytułem zadośćuczynienia oraz obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych. Ponadto Sąd orzekł na podstawie art. 63 § 1 k.k. o zaliczeniu R. W. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i opłaty w części skazującej, a na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k. koszty sądowe w części uniewinniającej przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniósł R. W. oraz jego obrońca, który zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego oraz procesowego, w tym między innymi *„art. 201 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k., poprzez oddalenie wniosku obrońcy oskarżonego R. W. o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych psychiatrów, mimo iż wydana w sprawie opinia sądowo-psychiatryczna sporządzona na piśmie przez biegłych G.B. oraz I.K., następnie uzupełniona ustnie w dniu 19.11.2024 r., pozostaje w sprzeczności z innymi opiniami wydanymi wobec oskarżonego R. W. , (vide: opinia w sprawie II K 1106/16), biegli niekonsekwentnie wskazywali z jednej strony, że mogło dojść do*

samoistnego całkowitego wyleczenia oskarżonego R. W. , z czego następnie wycofali się wskazując, że musiało nastąpić czasowe ustąpienie objawów chorobowych, albowiem nie dostrzegali dowodów, które wskazywać miałyby na jej nawrót, natomiast twierdzenia oskarżonego o chorobie oceniali w kategoriach jego symulacji i taktyki obrończej, jak również negowali związek choroby oskarżonego z oskarżeniami w przedmiotowej sprawie, w której upatrywali przede wszystkim przestępstw przeciwko mieniu, podczas gdy z dotychczasowej dokumentacji medycznej oskarżonego, wydanych wobec niego opinii psychiatrycznych (za wyjątkiem oczywiście tych pochodzących od biegłych M.P. i współpracowników, które jak w sprawie II K 1106/16 zostały całkowicie zakwestionowane), w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że oskarżony R. W. jest chory psychicznie, charakter zarzucanych mu w tej sprawie czynów nie sprowadza się wyłącznie do przestępstw przeciwko mieniu (od których notabene oskarżony został uniewinniony), lecz przestępstw przeciwko szeroko rozumianemu wymiarowi sprawiedliwości, z czym dotychczas wiązano objawy chorobowe oskarżonego (również zniesienie jego poczytalności), nadto były dowody (jak chociażby decyzja nr [...] /2020 dyrektora Aresztu Śledczego z dnia 07.04.2020 r., zeznania [...] świadka P. P. na rozprawie w dniu 13.11.2023 r.), że zachowanie oskarżonego R. W. wskazywało na nawrót zaburzeń urojeniowych, brak kontroli przez oskarżonego nad swoimi zachowanymi agresywnymi, co zresztą stanowić miało uzasadnienie dla ograniczenia praw i wolności tymczasowo aresztowanego w tamtym czasie R. W. , którego poddano całodobowemu monitoringowi, co w konsekwencji poddaje w wątpliwość wiarygodność opinii tych biegłych, kwestionowana opinia jest sprzeczna z innymi opiniami, niejasna i przy takiej postawie biegłych niewiarygodna, dlatego tym bardziej winna była zostać poddana kontroli, poprzez powołanie dowodu z opinii innych, niezależnych i bezstronnych biegłych sądowych, tym bardziej iż okoliczność możliwości przypisania oskarżonemu R. W. winy jest kluczowa i pozostała niewyjaśniona w sposób należyty”.

Sąd Okręgowy w Olsztynie, na skutek rozpoznania wniesionych apelacji, wyrokiem z dnia 1 sierpnia 2025 r., sygn. akt VII Ka 154/25, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że R. W. uniewinnił od popełnienia czynów zarzucanych mu w pkt XII, XIX i XX aktu oskarżenia oraz złagodził karę łączną pozbawienia wolności

do 2 lat. Ponadto Sąd Okręgowy zmienił zaskarżonych wyrok w zakresie dotyczącym zadośćuczynienia oraz obowiązku naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych. W pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy. Ponadto zwolnił skazanego od pozostałych kosztów sądowych postępowania odwoławczego oraz zasądził koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie wniósł obrońca z urzędu R. W. , zaskarżając go w części dotyczącej pkt I tryet 2 i pkt II – w zakresie w jakim utrzymano rozstrzygnięcie o uznaniu R. W. winnym zarzucanych mu czynów i jego skazania. Zaskarżonemu w tym zakresie wyrokowi obrońca skazanego zarzucił *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego tj. art. 201 k.p.k., polegające na oddaleniu wniosku obrońcy o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych psychiatrów spoza listy biegłych pracujących w Wojewódzkim Zespole Lecznictwa Psychiatrycznego w O., mimo iż wydana w sprawie opinia sądowo - psychiatryczna sporządzona na piśmie przez G.B. oraz I.K., następnie uzupełniona ustnie (w dniu 19.11.2024 r.) pozostają w sprzeczności z innymi opiniami, wydaniami wobec oskarżonego R. W. , w tym opinią, w sprawie sygn. II K 1106/16, biegli niekonsekwentnie wskazywali z jednej strony, że mogło dojść do samoistnego całkowitego wyleczenia oskarżonego R. W. , z czego następnie wycofali się wskazując, że musiało nastąpić czasowe ustąpienie objawów chorobowych, albowiem nie dostrzegli dowodów, które wskazywać miałyby na jej nawrót, natomiast twierdzenia oskarżonego o chorobie oceniali w kategoriach jego symulacji i taktyki obrończej, jak również negowali związek choroby oskarżonego z oskarżeniami w przedmiotowej sprawie, w której upatrywali przede wszystkim przestępstw przeciwko mieniu, podczas gdy z dotychczasowej dokumentacji medycznej oskarżonego, wydanych wobec niego opinii psychiatrycznych (za wyjątkiem oczywiście tych pochodzących od biegłych M.P. i współpracowników, które jak w sprawie II K 1106/16 zostały całkowicie zakwestionowane), w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że oskarżony R. W. jest chory psychicznie, charakter zarzucanych mu w tej sprawie czynów nie sprowadza się wyłącznie do przestępstw przeciwko mieniu (od których notabene oskarżony został uniewinniony), lecz przestępstw przeciwko szeroko rozumianemu wymiarowi sprawiedliwości, z czym dotychczas wiązano objawy chorobowe*

oskarżonego (również zniesienie jego poczytalności), nadto były dowody (jak chociażby decyzja nr [...] /2020 dyrektora Aresztu Śledczego z dnia 07.04.2020 r., zeznania świadka [...] P. P. na rozprawie w dniu 13.11.2023 r.), że zachowanie oskarżonego R. W. wskazywało na nawrót zaburzeń urojeniowych, brak kontroli przez oskarżonego nad swoimi zachowanymi agresywnymi, co zresztą stanowić miało uzasadnienie dla ograniczenia praw i wolności tymczasowo aresztowanego w tamtym czasie R. W. , którego poddano całodobowemu monitoringowi, co w konsekwencji poddaje w wątpliwość wiarygodność opinii tych biegłych, kwestionowana opinia jest sprzeczna z innymi opiniami, niejasna i przy takiej postawie biegłych niewiarygodna, dlatego tym bardziej winna była zostać poddana kontroli, poprzez powołanie dowodu z opinii innych, niezależnych i bezstronnych biegłych sądowych, tym bardziej iż okoliczność możliwości przypisania oskarżonemu R. W. winy jest kluczowa i pozostała niewyjaśniona w sposób należyty.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Olsztynie w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację obrońcy skazanego R. W. należało uznać za oczywiście bezzasadną w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Wobec sposobu ujęcia zarzutu kasacyjnego oraz przytoczonej na jego poparcie argumentacji, należy w pierwszej kolejności przypomnieć, że kasacja stanowi nadzwyczajny środek odwoławczy przysługujący od orzeczenia sądu drugiej instancji wydanego po rozpoznaniu zwykłego środka odwoławczego. Jej rolą jest eliminowanie z obrotu prawnego tych rozstrzygnięć, które obarczone są najpoważniejszymi uchybieniami – w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub rażących naruszeń prawa, mających zarazem istotny wpływ na wynik sprawy. Możliwość skutecznego wniesienia kasacji jest zatem z natury

rzeczy dalece ograniczona. Postępowania kasacyjnego nie można traktować jako kolejnego etapu kontroli odwoławczej, a w jego toku co do zasady nie dokonuje się ponownej oceny wiarygodności poszczególnych dowodów ani nie koryguje dokonanych ustaleń faktycznych.

Tymczasem z treści zarzutu kasacyjnego oraz jego uzasadnienia wynika, że skarżący traktuje kasację jako instrument mający skłonić Sąd Najwyższy do ponownego przeprowadzenia zwykłej kontroli instancyjnej. Stwierdzenie to znajduje oparcie przede wszystkim w sposobie sformułowania zarzutu kasacyjnego, który jest w zasadzie tożsamy z zarzutem przedstawionym uprzednio przez obrońcę skazanego w apelacji oraz zaprezentowanej na jego poparcie argumentacji, która *de facto* utwierdza w przekonaniu, że wniesiona w sprawie kasacja jest skierowana przeciwko wyrokowi pierwszej instancji, a zatem w sposób sprzeczny z treścią art. 519 k.p.k. Warto zatem odnotować, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, odtworzenie w kasacji argumentów podnoszonych wcześniej w apelacji może odnieść skutek jedynie wówczas, gdy sąd odwoławczy nie odniósł się w sposób należyty do wszystkich zarzutów i nie zrealizował obowiązków wynikających z art. 457 § 3 k.p.k. Nie mieści się w funkcji kontroli kasacyjnej – która nie powinna dublować kontroli apelacyjnej – rozpoznawanie zarzutów kierowanych przez skarżącego bezpośrednio przeciwko orzeczeniu sądu pierwszej instancji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2010 r., IV KK 89/10).

Zauważyć zatem należy, że zestawienie zarzutów sformułowanych w apelacji obrońcy skazanego z pisemnymi motywami wyroku Sądu Okręgowego prowadzi do wniosku, że uzasadnienie tego orzeczenia spełnia standard wyznaczony art. 457 § 3 k.p.k. Sąd *ad quem* w sposób szczegółowy odniósł się do wszystkich zarzutów apelacyjnych, dokonując ich analizy i oceny, co zostało w pełni odzwierciedlone w uzasadnieniu wyroku. W szczególności potwierdził prawidłowość przeprowadzonej przez Sąd I instancji oceny opinii wymienionych biegłych, wskazując wyraźne powody, dla których ocena ta zasługiwała na aprobatę. Sąd *ad quem* nie pominął przy tym wskazanej przez skarżącego decyzji nr [...] /2020 dyrektora Aresztu Śledczego z dnia 7 kwietnia 2020 r., ani również opinii wydanych w innych sprawach, zauważając jednak, że dotyczą one wcześniejszego okresu

aniżeli czas popełnienia czynów objętych przedmiotową sprawą (zob. formularz pisemnego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, rubryka nr 3 – „*zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny*”). Argumentacja przedstawiona przez Sąd *ad quem* porusza również inne kwestie, które w sposób logiczny i rzetelny wyjaśnia, dlatego odczytanie rzeczywistych motywów nieuwzględnienia zarzutu apelacyjnego w zakresie kwestionowanej przez skarżącego opinii biegłych nie pozostawia żadnych wątpliwości.

W konsekwencji rozważania Sądu *ad quem* odnoszące się do podniesionego w apelacji zarzutu uznać należy za prawidłowe i wyczerpujące, wobec czego ponowienie tego zarzutu w nadzwyczajnym środku zaskarżenia potwierdza jego instrumentalny charakter, bowiem na jego podstawie skarżący dąży do wywołania kolejnej kontroli orzeczenia pierwszoinstancyjnego, niedopuszczalnej jednak przed sądem kasacyjnym. Ponadto wyraźnie podkreślić należy, że jeżeli dowód z opinii biegłych jest przekonujący i zrozumiały dla sądu, który to stanowisko odpowiednio uzasadnił, to fakt, że dowód ten nie przekonuje strony, nie może stwarzać podstawy do wywoływania kolejnej opinii. Nawet sprzeczność w opinii (opiniach) - w rozumieniu art. 201 k.p.k. - nie oznacza automatycznego obowiązku wywoływania kolejnej opinii. Kluczowa jest tutaj bowiem ocena opinii już w sprawie posiadanych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2018 r., V KK 130/18, zob. również postanowienie Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2026 r., III KK 697/25). W realiach przedmiotowej sprawy Sąd *ad quem* w sposób należyście uzasadniony – jak już wskazano – wypowiedział się w zakresie oceny wiarygodności dowodu w postaci opinii biegłych lekarzy psychiatrów, dzieląc w tym zakresie rozważania przedstawione przez Sąd *meriti*. Oznacza to, że Sąd odwoławczy nie był zobligowany do powołania nowych biegłych psychiatrów celem wydania kolejnej opinii dotyczącej skazanego, bowiem dotychczasowa opinia biegłych nie zawierała żadnej wadliwości, o której mowa w art. 201 k.p.k. Z kolei fakt, że opinia biegłych nie jest dla strony przekonująca, nie uzasadnia potrzeby powołania kolejnych biegłych w celu sporządzenia nowej opinii.

Kierując się zatem przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy, dzieląc argumentację zawartą w pisemnej odpowiedzi na kasację, na podstawie art. 535 § 3 k.p.k. rozstrzygnął jak w postanowieniu.

Uwzględniając wniosek obrońcy z urzędu skazanego, na podstawie § 2 pkt 1, § 4 ust. 3, § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (t.j. Dz.U.2026, poz. 87) zasądzone na jego rzecz kwotę 885,60 złotych, w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto zaś na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k., zwalniając skazanego od ich ponoszenia.

[J.J.]

[a.ł.]